

PROTOKOLL FRA HOVEDSTYREMØTET 17. DESEMBER 2021

Til stede:

Hovedstyret: Øystein Olsen, Ida Wolden Bache, Øystein Børsum, Karen Helene Ulltveit-Moe, Kristine Ryssdal, Arne Hyttnes, Nina Udnes Tronstad, Hans Aasnæs og Egil Herman Sjursen

Fra de ansatte: Mona H. Sørensen (sak 215-223) og Truls Oppedal (sak 215-223)

Tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen (sak 205-208, 218-219, 221-222, 225 og 227)

Administrasjonen: Nicolai Tangen (sak 205-214), Trond Grande (205-217), Marius N. Haug (208), Dag Huse (206-207 og 209-213), Carine Smith Ihenacho (205-212 og 216), Wilhelm Mohn (207), Geir Øyvind Nygård (206), Maren Romstad (205-207), Elisabeth Smith (206), John Tore Vatnar (205-213 og 216-217), Fredrik Willumsen (205-206), Ørjan Agdesteen (216-217), Tine Andersen (217), Ole Christian Bech-Moen (228), Alexander Behringer (219, 222, 224-225 og 227), Olav Bø (224-225), Magnus Eriksen (216-217 og 225), Torkel Fagerli (218-219), Pål Haugerud (205-213 og 220-221), Jane Haugland (216-217 og 222), Torbjørn Hægeland (226-227), Per Gunnar Bull Karlsen (225), Aase C. Løne (222), Runar Malkenes (205-207, 213 og 216-217), Johanne Solum Ness (216-217), Ingrid K. Rogne (224), Marius Ryel (218-222 og 224-227), Kirsten Steinberg (217-219 og 226-227), Anders Svor (224), Helge Syrstad (218-219), Jan Thomsen (205-208, 216-219 og 221-225), Bent Vale (227), Arnt Tore Valsvik (216), Leif Veggum (226), Birger Vikøren (205-229), Line Vogt (217), Lise Lotte Brovold (205-229), Bjarne Gulbrandsen (205-229), Kyrre Nilsen (205-229)

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Hovedstyret sluttet seg til at møtet ble gjennomført som hybridmøte.

Sak 205/2021 Statens pensjonsfond utland – Arbeid med klimarisiko

Saksdokument: Notat 13. desember 2021 fra NBIM

Notat 13. desember 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget

Finansdepartementet har satt i gang et arbeid for å styrke kunnskapsgrunnlaget for hvordan klimarisiko bør håndteres i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU). Departementet har i den forbindelse mottatt rapporten «Klimarisiko og Oljefondet» fra en ekspertgruppe ledet av Martin Skancke. Finansdepartementet ber i brev 13. september 2021 om Norges Banks vurderinger av ekspertgruppens anbefalinger.

Utkast til brev har tidligere vært diskutert på hovedstyrets seminar 23. november, på hovedstyremøtet 24. november og i risiko- og investeringsutvalget 17. november og 10. desember.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med administrasjonens utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 206/2021 Statens pensjonsfond utland – Referanseindeksen for aksjer - Innfasingsplan

Saksdokument: Notat 13. desember 2021 fra NBIM

Notat 13. desember 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget

Finansdepartementet startet i 2018 arbeidet med en bredere gjennomgang av fondets referanseindeks for aksjer. Som et resultat av dette arbeidet er det besluttet å endre de geografiske justeringsfaktorene i aksjeindeksen og å redusere antallet selskaper. I brev 7. september 2021 ber departementet Norges Bank utarbeide et forslag til innfasingsplan.

Fredrik Willumsen redegjorde for saksfremlegget og forutsetningene for brevutkastet.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte å følge administrasjonens tilråding, men viste i møtet også til behovet for ytterligere avklaringer knyttet til operative forhold.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og ga foreløpige merknader. I lys av behovet for ytterligere avklaringer av operative forhold besluttet hovedstyret å utsette endelig vedtak i saken. Administrasjonen kommer tilbake til styret i et senere møte.

Sak 207/2021 Statens pensjonsfond utland – Erfaringer med klimakriteriet

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra NBIM

Notat 16. desember 2021 fra Eierskapsutvalget

I meldingen *Statens pensjonsfond 2021* ble det vist til at Finansdepartementet vil gjøre rede for erfaringene med klimakriteriet i fondsmeldingen våren 2022. I brev 20. september 2021 ber departementet om at Norges Bank redegjør for sine erfaringer med praktiseringen av kriteriet.

Trond Grande redegjorde for saksfremlegget og administrasjonens utkast til brev.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med administrasjonens utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 208/2021 Statens pensjonsfond utland – regulatorisk løsning Storbritannia

Saksdokument: Notat 13. desember 2021 fra NBIM

Marius Nygaard Haug redegjorde for forslag til permanent regulatorisk løsning med britiske myndigheter etter Brexit, slik at banken kan videreføre aktivitetene ved London-kontoret. Siktemålet er å få dette iverksatt før utløpet av mars 2022, når det temporære regimet som gjelder for banken utløper.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok saken til etterretning.

Sak 209/2021 Tilråding 22. oktober 2021 om observasjon av selskap

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra Eierskapsutvalget

Norges Bank mottok en tilrådning fra Etikkrådet 22. oktober 2021 om observasjon av selskapet Bombardier Inc. Tilrådingen er begrunnet med uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller er ansvarlig for grov korrupsjon, jf. det atferdsbaserte kriteriet i Retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 4 første ledd bokstav g).

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Bombardier Inc. settes til observasjon over en periode på to år.
- Etikkrådet orienteres om vedtaket.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

Sak 210/2021 Tilråding 22. oktober 2021 om å oppheve utelukkelse av selskap

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra Eierskapsutvalget

Norges Bank mottok en tilrådning fra Etikkrådet 22. oktober 2021 om å oppheve utelukkelsen av San Leon Energy PLC fra Statens pensjonsfond utland. Selskapet har vært utelukket siden 2016 på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet medvirket til grove brudd på grunnleggende etiske normer ved å drive petroleumsprospektering i Vest-Sahara. Ettersom virksomheten som lå til grunn for utelukkelsen har opphørt er det ikke lenger grunnlag for å utelukke selskapet.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Utelukkelsen av San Leon Energy PLC oppheves.
- Finansdepartementet orienteres om vedtaket og anmodes om å sette dato for gjeninkludering i referanseindeksen til ett år etter hovedstyrets beslutning.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

Sak 211/2021 Tilråding 15. november 2021 om observasjon av selskap

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra Eierskapsutvalget

Norges Bank mottok en tilråding fra Etikkrådet 15. november 2021 om observasjon av selskapet Adani Ports & Special Economic Zone Ltd. Tilrådingen er begrunnet med uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller er ansvarlig for alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, jf. det atferdsbaserte kriteriet i Retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 4 første ledd bokstav b).

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Adani Ports & Special Economic Zone Ltd. settes til observasjon over en periode på tre år.
- Etikkrådet orienteres om vedtaket.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

Sak 212/2021 Tilråding 25. november 2021 om å avslutte observasjon av selskap

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra Eierskapsutvalget

Norges Bank mottok en tilråding fra Etikkrådet 25. november 2021 om å avslutte observasjonen av Hansae Yes24 Holdings og Hansae Co Ltd. Selskapene har vært under observasjon siden 2017 på grunn av en uakseptabel risiko for medvirkning til systematiske menneskerettighetsbrudd. Ifølge Etikkrådets undersøkelser arbeider selskapene nå mer systematisk med arbeidstakerrettigheter og arbeidsforhold enn tidligere. Etikkrådet anbefaler derfor at observasjonen av selskapene avsluttes.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Observasjon av Hansae Yes24 Holdings og Hansae Co Ltd. oppheves.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

Sak 213/2021 Hovedstyrets vurdering av resultatene i SPU - 2021

Saksdokument: Notat 3. desember 2021 fra Stab

Notat 13. desember 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget

Pål Haugerud redegjorde for saksfremlegget.

Øystein Børsum redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og ba administrasjonen arbeide videre med utkastet til hovedstyrets vurdering i tråd med innspill og merknader i møtet.

Sak 214/2021 Orientering om aktuelle saker i kapitalforvaltningen

Nicolai Tangen, Trond Grande og Øystein Børsum orienterte om aktuelle saker i kapitalforvaltningen, herunder:

- avkastningen i SPU gjennom kvartalet,
- det pågående arbeidet med videreutvikling av organisasjonen,
- gjennomført presseseminar om forhåndsfiltrering av selskaper med bærekraftsrisiko,
- plan for årsrapportering for Statens pensjonsfond utland for 2021,
- Øystein Børsums tale 21. desember 2021 om eierskap og klimarisiko i SPU.

Sak 215/2021 Godkjenning av protokollen fra hovedstyrets møte 24. november 2021

Saksdokument: Utkast til protokoll

Hovedstyret godkjente protokollen fra møtet 24. november 2021.

Sak 216/2021 Forslag til ny og bredere strategi for bærekraft

Saksdokument: Notat 13. desember 2021 fra Norges Bank Administrasjon (NBA)

Ida Wolden Bache redegjorde for forslaget til ny og bredere strategi for bærekraft.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og ga innspill til strategien for bærekraft. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille strategien basert på merknader i møtet.

Sak 217/2021 Utkast til kapitler i Norges Banks årsrapport 2021

a) Hovedstyrets årsberetning 2021

b) Bærekraft og samfunnsansvar i Norges Bank 2021

Saksdokument: Notat 10. desember 2021 fra Norges Bank Administrasjon (NBA)

Runar Malkenes og Ørjan Agdesteen redegjorde for utkastene.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og kom med merknader og innspill til utkastene til *Hovedstyrets årsberetning* og *Bærekraft og samfunnsansvar i Norges Bank* for 2021. Oppdaterte utkast hensyntatt innspill og merknader, legges frem for hovedstyret på nytt som en del av utkastet til Norges Banks årsrapport for 2021.

Sak 218/2021 Hovedstyrets prinsipper for interne prosedyrer ved mistanke om alvorlige ulovlige handlinger. Opphevelse.

Saksdokument: Notat 7. desember 2021 fra juridisk direktør

Hovedstyret vedtok i 1993 prinsipper for interne prosedyrer ved mistanke om alvorlige ulovlige handlinger. Regelverket har vært justert flere ganger. Samtidig har hensynene bak prinsippene etter hvert blitt ivaretatt gjennom andre styringsdokumenter, stillingsinstrukser og fullmakter fra hovedstyret, slik at de nå i praksis viser seg å være overflødige. Dette inkluderer involvering av, og rapportering til, hovedstyret.

Marius Ryel redegjorde for saksfremlegget og forslaget om å oppheve prinsippene.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og sluttet seg til at «Hovedstyrets prinsipper for interne prosedyrer ved mistanke om alvorlige ulovlige handlinger» oppheves med umiddelbar virkning.

Sak 219/2021 Etterlevelse av rammeverk for hvitvasking og terrorfinansiering – oppfølging av rapport fra Representantskapet

Saksdokument: Notat 7. desember 2021 fra juridisk direktør

Marius Ryel redegjorde for saksfremlegget.

Hovedstyret sluttet seg til forslaget til endringer i «Hovedstyrets prinsipper for oppfølging av hvitvaskingsbestemmelsene».

Sak 220/2021 Hovedstyrets årlige evaluering av sitt arbeid og sin kompetanse

a) Hovedstyrets årlige egnevaluering m/vedlegg

Saksdokument: Notat 14. desember 2021 fra Stab

b) Egenevalueringer fra hovedstyrets underutvalg

Saksdokument: Notater fra de fire underutvalgene

Det følger av hovedstyrets forretningsorden, mandatet for Statens pensjonsfond utland og internkontrollforskriften for Norges Bank at hovedstyret årlig skal evaluere sitt arbeid og sin kompetanse.

Sentralbanksjefen innledet om hovedstyrets egnevaluering for 2021.

Hovedstyret drøftet sitt arbeid og sin kompetanse. Administrasjonen sammenfatter drøftingen og kommer tilbake til styret med forslag til utkvittering av formelle krav, jf mandatet for forvaltningen av SPU § 3-1 første ledd og forskrift om risikostyring og internkontroll i Norges Bank § 3-7.

Sak 221/2021 Revisjon av mandatene for hovedstyrets underutvalg

Saksdokument: Notat 10. desember 2021 fra Stab

Hovedstyret sluttet seg til de foreslåtte endringene i mandatene for godtgjørelsesutvalget og risiko- og investeringsutvalget, herunder noen små presiseringer som gjøres gjeldende for alle de fire utvalgsmandatene.

Sak 222/2021 Midlertidig valgordning for ansattrepresentanter til hovedstyret

Saksdokument: Notat 10. desember 2021 fra Stab

I møtet 24. november behandlet hovedstyret sak om valgordning for ansattrepresentanter til hovedstyret, og tok til etterretning at det ikke har vært grunnlag for å inngå en avtale mellom hovedstyret og de tillitsvalgte om en slik valgordning. I samsvar med sentralbankloven ble saken oversendt representantskapet.

I lys av at representantskapet vil trenge noe tid til å fastsette en ny valgordning, foreslås det at den nåværende avtalen om midlertidig valgordning forlenges.

Hovedstyret sluttet seg til at den nåværende avtalen om midlertidig valgordning for ansattrepresentanter forlenges. Avtalen gjelder fra 1. januar 2022 frem til valg er gjennomført i tråd med ny valgordning. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å signere avtalen på vegne av hovedstyret.

Sak 223/2021 Orientering om aktuelle saker

Sentralbankledelsen orienterte om aktuelle saker, herunder:

- husregler i tråd med nasjonale covid-19 regler,
- avtale om ny arbeidstidsordning i banken også for Akademikerne.

Sak 224/2021 Statsgjeld – endring av mandat – kredittvurderingstjenester

Saksdokument: Notat 8. desember 2021 fra Markeder og IKT

Finansdepartementet foreslår i brev av 13. oktober 2021 å endre mandatet for forvaltning av statsgjeld når det gjelder ansvar for bruk av kredittvurderingstjenester.

Anders Svor redegjorde for saksfremlegget.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og sluttet seg til at Norges Bank påtar seg alt ansvar for kontakt med kredittvurderingsbyråer, herunder eventuelt å inngå avtaler om kredittvurdering.

Sak 225/2021 Vurdering av sentralbanklovens krav om tilstrekkelig egenkapital i Norges Bank

Saksdokument: Notat 10. desember 2021 fra Markeder og IKT

Etter sentralbankloven § 3-11 første ledd skal Norges Bank ha en egenkapital «som er tilstrekkelig for å oppfylle bankens formål». I brev av 14. juni 2021 fra representantskapet anbefales det at hovedstyret spesifiserer sin vurdering av egenkapitalen i Norges Bank opp mot den nye bestemmelsen i § 3-11 første ledd.

Olav Bø redegjorde for saksfremlegget.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok vurderingen av hva som er tilstrekkelig egenkapital i Norges Bank til etterretning. Hovedstyret la til grunn at egenkapitalen med dagens sammensetning av balansen er i samsvar med lovens krav.

Hovedstyret sluttet seg til at notatet «Vurdering av sentralbanklovens krav om tilstrekkelig egenkapital i Norges Bank» oversendes representantskapet til orientering.

Sak 226/2021 Endring av forskrifter på kontantområdet

Saksdokument: Notat 6. desember 2021 fra Finansiell Stabilitet (FST)

Torbjørn Hægeland redegjorde for saksfremlegget.

Med hjemmel i sentralbankloven § 3-5 (2) vedtok hovedstyret to nye forskrifter:
- forskrift om erstatning for sterkt skadde eller bortkomne sedler og mynter,
- forskrift om avgrensning av tvungent betalingsmiddel.

Forskriftene trer i kraft 1. januar 2022. Fra ikrafttredelsestidspunktet oppheves nåværende forskrift om erstatning for bortkomne, brente eller skadde sedler og mynter av 16. mars 2011 med hjemmel i lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet § 14.

Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å innvilge søknader om erstatning, fastsette størrelsen på gebyr og å gi nærmere utfyllende saksbehandlingsregler i henhold til «Forskrift om erstatning for sterkt skadde eller bortkomne sedler og mynter».

Sentralbanksjefen fikk også fullmakt til å angi nærmere retningslinjer for kjennetegn på sedler og mynter med større avvik i henhold til «Forskrift om avgrensning av tvungne betalingsmidler, herunder illustrasjonsbilder for sterkt skadd mynt». Fullmakten kan delegeres.

Søknader som reiser spørsmål av prinsipiell eller omdømmemessig karakter skal forelegges hovedstyret.

Sak 227/2021 Fastsettelse av prinsipper for beredskap og håndtering av finansielle kriser i sentralbankvirksomheten

Saksdokument: Notat 9. desember 2021 fra Finansiell Stabilitet

I henhold til sentralbankloven har hovedstyret et særskilt ansvar for Norges Banks beredskapsplaner for finansielle kriser (§ 2-4 åttende ledd). Hovedstyret vedtar planene, men komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet skal gis anledning til å uttale seg på forhånd. Komiteen for pengepolitikk og finansiell stabilitet tok «Prinsippene for beredskap og håndtering av finansielle kriser i sentralbankvirksomheten» til orientering i møtet 7. desember 2021.

Torbjørn Hægeland redegjorde for saksfremlegget og forslaget til prinsipper.

Hovedstyret vedtok «Prinsipper for beredskap og håndtering av finansielle kriser i sentralbankvirksomheten» i tråd med forslaget fra administrasjonen.

Sak 228/2021 Orientering om aktuelle saker i sentralbankvirksomheten

Ole Christian Bech-Moen orienterte om den siste rentebeslutningen og Pengepolitisk rapport 4/2021.

Sak 229/2021 Eventuelt

Hovedstyret utvekslet synspunkter på gjennomføringen av møtet.

Saker til orientering:

- Revisjonsmodell for datterselskaper som ikke har lovpålagt krav til revisjon
Notat 10. desember 2021 fra tilsynssekretariatet til revisjonsutvalget
- Protokoll fra møte i Risiko- og investeringsutvalget 17. november 2021